

Brüssel, 25. märts 2019
(OR. en)

7672/1/19
REV 1

AGRI 159
ENV 313
CLIMA 84
ONU 31

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Nõukogu
Komisjoni dok nr:	15011/18
Teema:	Puhas planeet kõigi jaoks: Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni – põllumajandusaspektid - <i>Arvamuste vahetus</i>

1. Komisjon võttis 28. novembril 2018 vastu teatise „Puhas planeet kõigi jaoks: Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“.
2. Teatis esitati nõukogule 19. detsembril 2018 (energeetika) ja 20. detsembril 2018 (keskkond). Poliitilised mõttevahetused toimusid nõukogus 18. veebruaril 2019 (konkurentsivõime), 4. märtsil 2019 (energeetika) ja 5. märtsil 2019 (keskkond). Euroopa Ülemkogu arutas kliimamuutuste teemat 21.–22. märtsil 2019¹.

¹ 1/19.

3. Alates 2019. aasta jaanuarist on teatis ja selle juurde kuuluv põhjalik analüüs olnud arutlusel keskkonna töörühmas. 5. veebruaril 2019 toimunud keskkonna töörühma koosolekule kutsuti ka horisontaalsete põllumajandusküsimuste töörühma (ÜPP reform) delegaadid. Komisjon tutvustas koosolekul teatise ja põhjaliku analüüsi põllumajandusaspekte.
 4. Eesistujariik kavatseb korraldada kõikides asjaomastes nõukogu koosseisudes arutelusid vastava poliitikavaldkonna panuse üle üldisesse visiooni.
 5. Ministrite poliitilise mõttevahetuse suunamiseks 15. aprillil 2019 toimuval põllumajanduse ja kalanduse nõukogu istungil valmistas eesistujariik ette käesoleva märkuse lisas esitatud taustdokumendi ja küsimuse.
-

Puhas planeet kõigi jaoks: pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda kliimaneutraalse majanduseni – põllumajandusaspektid

Eesistujariigi dokument ja küsimused ministritele

1. Põllumajandus võib täita olulist rolli ELi üleminekul kasvuhuonegaaside heite aspektist neutraalsele majandusele. Teatistes tunnistatakse põllumajanduse keskset rolli, kuna see põhjustab üle 10 protsendi ELi kasvuhuonegaaside heitest. Samas aga on põllumajandus koos metsandusega ka CO₂ siduja. Euroopa Ülemkogu tegi 2014. aasta oktoobris järelduse, et tunnistada tuleks mitut põllumajandus- ja maakasutussektori eesmärki, mida iseloomustab väiksem leevenduspotentsiaal, samuti vajadust tagada ELi toiduga kindlustatuse ja kliimamuutustega seotud eesmärkide vaheline kooskõla. Praegune ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) juba aitab saavutada kliimaeesmärke ning tulevast ÜPP-d käsitlevates ettepanekutes seatakse selles vallas veelgi kaugeleulatuvamad ambitsioonid. Üleminek kliimaneutraalsele majandusele näeb ette muutusi põllumajandussektoris, mis võimaldavad ELil tagada toiduga kindlustatuse, aidates samas saavutada kliimaeesmärke.
2. EL on kliimamuutuste põhjuste käsitlemisel olnud alati esirinnas ning ta töötab Pariisi kokkuleppe raames üleilmsel tasandil kooskõlastatud lahenduse suunas. Seda silmas pidades kinnitas Euroopa Ülemkogu 2017. aasta juunis taas tugevalt ELi ja selle liikmesriikide pühendumust Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisele ning kutsus 22. märtsil 2018 Euroopa Komisjoni üles esitama 2019. aasta esimeseks kvartaliks ettepaneku ELi pikaajalise kasvuhuonegaaside heitkoguste vähendamise strateegia kohta kooskõlas Pariisi kokkuleppega, võttes arvesse riiklikke kavasid.

3. Komisjon võttis 28. novembril 2018 vastu teatise „Puhas planeet kõigi jaoks: Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni“². Teatises esitatakse nägemus sellest, kuidas EL võiks pikas perspektiivis aidata saavutada Pariisi kokkuleppe eesmärgi. Teatise eesmärk oli algatada Euroopa otsustajaid ja kodanikke kaasav laiapõhjaline arutelu selle üle, kuidas peaks Euroopa 2050. aastaks valmistuma.

Selle põhjal peaks EL suutma 2020. aastaks vastu võtta oma pikaajalise strateegia ja esitada selle ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalistele, nagu on ette nähtud Pariisi kokkuleppega.

4. Teatises tuuakse esile vajalikud muutused, mida on vaja kõigis majandussektorites, sealhulgas põllumajanduses, et saavutada üleminek nullilähedasi kasvuhoonegaaside heitkoguseid tekitavale majandusele. Selle dokumendi kohaselt peaks üleminek olema sotsiaalselt õiglane nii kodanike kui ka piirkondade suhtes, suurendama konkurentsivõimet ning tagama jätkusuutliku majanduskasvu ja töökohtade loomise.
5. Teatises nähakse ELi jaoks ette kaheksat stsenaariumit, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside vähenemine alates 80 protsendist 2050. aastaks (võrreldes 1990. aastaga) kuni nullilähedaste heitkogusteni 2050. aastaks. Teatises rõhutatakse, et põllumajandus- ja metsandussektor on ainulaadsed, sest suudavad ka vähendada atmosfääri CO₂ sisaldust. Aasta jooksul eemaldatavad heitkogused on märkimisväärsed, Euroopa Liidus on seotud CO₂ heitkogus ligikaudu 300 miljonit tonni. Paraku see ei ole piisav, et kompenseerida ülejäänud heitkoguseid ilma täiendavate meetmeteta, mis tugevdaksid maakasutuse rolli. Seepärast tuleb uurida lisavõimalusi kestlikuks biomassiga varustamiseks, edendades sama CO₂ heite looduslikku sidumist, või CO₂ kogumise ja säilitamisega kombineeritud lahendusi, mille tulemusena võiks suurened negatiivsed heitkogused. Teatises märgitakse, et kasvuhoonegaaside heite täielikuks kõrvaldamiseks tuleb maksimaalselt rakendada tehnoloogia ja ringmajanduse võimalusi, kasutada muu hulgas põllumajandus- ja metsandussektoris ulatuslikult ära maakasutuse looduslikku CO₂ sidumise võimet.

² 15011/18.

6. Tagamaks tee nullilähedaste kasvuhoonegaaside heitkogustega majanduseni, kirjeldab komisjon seitset elementi, millest üks on põllumajandusega selgemalt seotud kui teised: biomajanduse võimaluste täielik ärakasutamine ja hädavajalike CO₂ sidujate olemasolu tagamine. Selle elemendi puhul toonitatakse, et ELi põllumajandus- ja metsandussektor peavad elanikkonna suurenemist arvesse võttes tagama piisava varustatuse toidu, loomasööda ja kiududega. Põllumajanduses tekkivate muude kasvuhoonegaaside kui CO₂ heidet on võimalik vähendada tõhusate ja kestlike tootmismeetodite abil. Täppispõllumajanduse aluseks on üleminek digitehnoloogiale ja aruka tehnoloogia kasutuselevõtt. Aina tähtsamat rolli täidab innovatsioon, mis aitab tõsta tootlikkust. Põllumajandusliku mulla süsinikuvaru saab suurendada otsekülvi ja vahekultuuride kasutamise teel. On hädavajalik säilitada ja suurendada metsade, mulla, põllumajandusmaa ja rannikuäärsete märgalade toimet CO₂ sidujana.

Üheks teiseks elemendiks on konkurentsivõimeline ELi tööstus ja ringmajandus kui peamised vahendid kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks ning see viitab toorainete ja biomassi ressursitõhusale kasutamisele.

7. Komisjoni pikaajalises visioonis tehakse ettepanek kehtestada pikaajalist üleminekut edendav raamistik. Selle raamistiku komponentideks on muu hulgas teadusuuringud, innovatsioon ja investeeringud. Majandusliku ja ühiskondliku mõju seisukohalt toonitatakse, et väheneva elanikkonnaga maapiirkondades tuleb leida võimalus hoida alal põllumajandus- ja metsandussektori kasvavate ja muutuvate nõudmiste rahuldamiseks piisavalt kvalifitseeritud tööjõudu.

8. Komisjoni visioonis nähakse ette mitu üldprioriteeti, millest tuleks juhinduda üleminekul kliimaneutraalsele Euroopale. Üks neist on järgmine: kestliku biomajanduse edendamine, põllumajanduse, loomakasvatuse, vesiviljeluse ja metsandusega seotud tootmise mitmekesistamine, tootlikkuse suurendamine paralleelselt kliimamuutustega kohanemisega, ökosüsteemide kaitsmine ja nende taastamine ning looduslike maa-, vee- ja mereressursside kestliku kasutuse ja haldamise tagamine.

9. Teatistes kutsutakse üles kõiki Euroopa ja riigi tasandi poliitilisi osalejaid, samuti erasektori sidusrühmi ja Euroopa kodanikke osalema aktiivselt aruteludes ja selliste meetmete kindlaksmääramises, millega luuakse konkurentsivõimeline ja vähese CO₂-heitega majandus, käsitledes nii väljakutseid kui ka võimalusi.
10. Teatistes esitatud mitmekülgne ja valdkondadevaheline visioon nõuab kooskõlastatud tegevust erinevates valdkondades, sealhulgas eelkõige põllumajanduses ja energia- ja transpordisektorites.
11. Teatistes kutsutakse kõiki asjaomaseid nõukogu koosseise üles korraldama ulatuslikke poliitilisi arutelusid otsustamiseks, millise panuse saavad nad oma vastavas poliitikavaldkonnas anda ELi üldise pikaajalise visiooni elluviimisse, et saavutada üleminek konkurentsivõimelisele ja kliimanetraalsele majandusele. Sellega seoses palutakse põllumajandusministritel arutada neid teatise peamisi elemente, mis on seotud põllumajandusega.
12. Poliitilise mõttevahetuse eesmärk nõukogus (põllumajandus ja kalandus) on suunata meetmeid peamistest strateegilistest suunistest lähtudes ning arutada liikmesriikide visiooni 2050. aastaks, tuginedes 2030. aastaks kokku lepitud eesmärkidele.

Küsimus

Kas ministrid leiavad, et komisjoni teatistes „Puhas planeet kõigi jaoks“ võetud suund on Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamiseks ELi pikaajalise panuse osas põllumajandus- ja metsandussektori puhul õige? Kus on ministrite arvates seoses sellega kõige pakilisem vajadus põllumajanduspoliitika riigi ja liidu tasandi meetmete võtmiseks?